

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

ПРОФЕСІЙНА МИСТЕЦЬКА ОСВІТА РІВНЕНЩИНИ:

персоналії, технології,
виклики сьогодення

Монографія

Видавництво
"Волинські обереги"

2025

УДК 7:378.016(477.81)

П-84

*Рекомендовано до друку вченою радою
Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 5 від 24 квітня 2025 року)*

Рецензенти:

СТЕЛЬМАШУК Галина – завідувач кафедри дизайну Волинського національного університету імені Лесі Українки, доктор мистецтвознавства, професор, академік Національної академії мистецтв України, член Національної Спілки художників України;

ТИМЧУК Лариса – доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка.

Авторський колектив:

Антонюк-Коберська Н.М., Вернюк Я.С., Власюк О.П., Ганжа М.В., Гузь Я.В., Крайлюк Л.В., Локшук І.М., Русак О.Л., Сташук О.А., Токар І.В., Чернієнко В.А., Шеретюк Р.М.

П-84 Професійна мистецька освіта Рівненщини: персоналії, технології, виклики сьогодення: монографія / Рівненський державний гуманітарний університет; авт. кол.: Н.М. Антонюк-Коберська та ін. – Рівне : Волин. обереги, 2025. – 236 с.

ISBN 978-617-8161-72-9

© Антонюк-Коберська Н.М., Вернюк Я.С.,
Власюк О.П., Ганжа М.В., Гузь Я.В.,
Крайлюк Л.В., Локшук І.М., Русак О.Л.,
Сташук О.А., Токар І.В., Чернієнко В.А.,
Шеретюк Р.М., 2025

ISBN 978-617-8161-72-9 © "Волинські обереги", 2025

ЗМІСТ

Передмова	5
-----------------	---

РОЗДІЛ 1. Видатні персоналії мистецької освіти Рівненщини

<i>Сташук О.А.</i> Михайло Йориш: на «золотому перетині» долі	8
<i>Крайлюк Л.В.</i> Олена Охримик: мисткиня та педагог	26
<i>Вернюк Я.С.</i> Творчо-педагогічний феномен Степана Шевчука	44

РОЗДІЛ 2. Технології сучасної мистецької освіти (на прикладі досвіду кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука Рівненського державного гуманітарного університету)

<i>Шеретюк Р.М.</i> Міжнародна діяльність кафедри образо- творчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука Рівненського державного гуманітарного університету: вектори і здобутки	69
<i>Власюк О.П.</i> Сучасні методи і форми організації освіт- нього процесу на кафедрі образотворчого та декоративно- прикладного мистецтва імені Степана Шевчука Рівнен- ського державного гуманітарного університету	94
<i>Ганжа М.В.</i> Потенціал занять з художньо-проектної гра- фіки як чинник понятійно-образного осмислення особис- тості в умовах гурткової роботи	118

<i>Чернієнко В.А.</i> Мотиваційні сенси тематики кваліфікаційних завдань здобувачів творчих спеціальностей	130
<i>Токар І.В.</i> Природа як джерело творчості	149
<i>Локишук І.М.</i> Інтерпретація традиційних художніх тканин студентами кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука Рівненського державного гуманітарного університету	174
<i>Русак О.Л.</i> Практика сучасних технологій в художньому різьбленні по дереву	187

РОЗДІЛ 3. Мистецтво і мистецька освіта в контексті глобальних викликів сьогодення

<i>Антонюк-Коберська Н.М.</i> Художня освіта в умовах війни: мистецтво як форма спротиву	201
<i>Гузь Я.В.</i> Під землею: мистецтво в укритті як форма культурної адаптації в умовах війни (на прикладі України та міста Рівного)	217

РОЗДІЛ 2.

Технології сучасної мистецької освіти

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ КАФЕДРИ ОБРАЗОТВОРЧОГО ТА ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА ІМЕНІ СТЕПАНА ШЕВЧУКА РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ: ВЕКТОРИ І ЗДОБУТКИ

Шеретюк Руслана Миколаївна,
доктор історичних наук, професор
професор кафедри образотворчого та декоративно-
прикладного мистецтва імені Степана Шевчука
Рівненський державний гуманітарний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6278-0132>
E-mai: sheretyuk.r@gmail.com

Анотація. У статті окреслюються провідні напрями міжнародної діяльності кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука Рівненського державного гуманітарного університету, а також її здобутки в контексті сучасного динамічного процесу інтернаціоналізації вищої освіти України.

Розкрито, що міжнародна діяльність кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука Рівненського державного гуманітарного університету спрямована на налагодження співпраці з навчальними закладами різних європейських країн, зокрема, Республіки Польща, вивчення та імплементацію кращого закордонного досвіду навчально-методичної, науково-дослідної і творчої роботи в освітній процес РДГУ, інтеграцію

наукових і творчих напрацювань викладачів кафедри у європейський культурно-мистецький простір, динамізацію академічної мобільності.

З'ясовано, що основними векторами міжнародної діяльності кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука Рівненського державного гуманітарного університету є: участь у закордонних наукових конференціях і наукових (грантових) програмах, публікації у закордонних наукових виданнях, участь у закордонних мистецьких проєктах, проходження закордонних підвищень кваліфікації і стажувань, а також академічна мобільність.

Підсумовано, що численні вагомі напрацювання і здобутки кафедри засвідчують динамічний поступ її міжнародної діяльності, зростаючу комунікацію із закордонними закладами вищої освіти. Зазначено, що її учасниками є не лише представники професорсько-викладацького складу, але й студенти, що відкриває нові перспективи їх професійного зростання.

Ключові слова: міжнародна діяльність, закордонна співпраця, імплементація кращого закордонного досвіду, інтеграція у європейський культурний простір, академічна мобільність.

Abstract. The article outlines the leading directions of the international activity of the Stepan Shevchuk Department of Fine and Decorative and Applied Arts of Rivne State University of the Humanities, as well as its achievements in the context of the modern dynamic process of internationalization of higher education in Ukraine.

It is revealed that the international activity of the Department of Fine and Decorative and Applied Arts named after Stepan Shevchuk of Rivne State University of the Humanities is aimed at establishing cooperation with educational institutions of different European countries, in particular, the Republic of Poland, studying and implementing the best foreign experience of educational, methodological, research and creative work in the educational process of RSUH, integrating scientific and creative achievements of the department's teachers into the European cultural and artistic space, dynamizing academic.

It has been found that the main vectors of international activity of the Stepan Shevchuk Department of Fine and Decorative Arts of Rivne State University of the Humanities are: participation in foreign scientific conferences and scientific (grant) programs, publications in foreign scientific journals, participation in foreign art projects, foreign advanced training and internships, and academic mobility.

It is summarized that numerous significant developments and achievements of the Department testify to the dynamic progress of its international activities,

growing communication with foreign higher education institutions. It is noted that its participants are not only representatives of the teaching staff, but also students, which opens up new prospects for their professional growth.

Keywords: *international activity, foreign cooperation, implementation of the best foreign experience, integration into the European cultural space, academic mobility.*

Постановка проблеми. Міжнародна діяльність відіграє надзвичайно важливу роль у підвищенні рівня якості освітніх послуг сучасного закладу вищої освіти в Україні. Безпосередня, «жива» комунікація вітчизняних науково-педагогічних працівників із закордонними колегами, що реалізується шляхом їх участі в міжнародних наукових конференціях, грантових програмах, проєктах і стажуваннях, уможливорює обмін академічними знаннями, педагогічним досвідом, науковими досягненнями. Саме їх конструктивне обговорення та впровадження у викладацьку практику є однією з рушійних сил розвитку вітчизняної освіти та її інтеграції у світовий культурний простір.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти міжнародної діяльності викладачів і студентів кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва РДГУ висвітлювалися на сторінках книги «Творчістю та наукою утверджуєм», що була присвячена історії і науково-педагогічній діяльності кафедри впродовж 1992 – 2012 рр. [12]. Деяка інформація про закордонну навчальну, наукову і творчу роботу викладацького складу кафедри міститься у виданнях «Образотворчість: від витоків до сьогодення» [10] і «Торуємо шлях креативності, самобутності, професіоналізму» авторства Р. Шеретюк [17], приурочених до ювілейного 30-ліття її функціонування. Відсутність комплексного, ґрунтовного дослідження векторів і здобутків міжнародної

діяльності кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука Рівненського державного гуманітарного університету спонукала авторку звернутися до більш докладного студіювання окресленої теми.

Мета дослідження полягає в окресленні провідних напрямів міжнародної діяльності кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука Рівненського державного гуманітарного університету, а також її значимих здобутків у контексті сучасного динамічного процесу інтернаціоналізації вищої освіти України.

Виклад основного матеріалу. Міжнародна діяльність кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука Рівненського державного гуманітарного університету (далі – ОДПМ РДГУ) корелюється відповідними базовими документами Міністерства освіти і науки України. Так, у його програмному документі «Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022 – 2032 рр.» визначено, що «збільшення кількості проєктів міжнародної освітньо-наукової співпраці, інтеграція наукових та науково-педагогічних працівників до світового наукового простору» є одним із операційних завдань на шляху досягнення стратегічної цілі 4 «Інтернаціоналізація вищої освіти України» [11, с. 23].

Міжнародні наукові конференції

Впродовж 2016 – 2021 рр. викладачі кафедри ОДПМ РДГУ працювали над фундаментальним дослідженням «Вітчизняне мистецтво в контексті європейського арт-простору: історичний дискурс і постмодерні виклики» (номер державної реєстрації 0116U007707). У межах реалізації цього наукового проєкту викладачами і студентами кафедри ОДПМ РДГУ було оприлюднено 137 доповідей на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях.

Впродовж 2022 – 2027 рр. викладачі кафедри ОДПМ РДГУ працюють над фундаментальним дослідженням «Україна і світ: мистецтво в глобальних викликах сьогодення» (номер державної реєстрації 0124U004058). За період 2022 – 2024 рр. було взято участь у роботі 26 наукових і науково-практичних конференцій всеукраїнського і міжнародного рівнів.

Зокрема, професорка кафедри ОДПМ РДГУ Руслана Шеретюк взяла участь в роботі VIII Міжнародної науково-практичної конференції "Україна, Болгарія, ЄС: економічні, фінансові, технічні та соціальні тенденції розвитку", що відбулася 1-2 липня 2024 р. в болгарському місті Святі Костянтин і Єлена. Організатори інтелектуального івенту – Університет "Професор Д-р Асен Златаров" (Бургас, Болгарія) і Державний податковий університет (Ірпінь, Україна). Викладачка з РДГУ виступила на пленарному засіданні з доповіддю "Мистецький акціонізм Болгарії крізь оптику російсько-української війни".

Ще одним прикладом інтеграції викладачів кафедри ОДПМ у європейський науковий простір є участь професорки Руслани Шеретюк в роботі XII Міжнародної наукової конференції «На прикордонні культур і народів», що відбулася 12-14 вересня 2024 р. у польському місті Сянок. На ній викладачка РДГУ виступила з доповіддю «Польсько-український мистецький діалог солідарності й добросусідства в контексті російсько-української війни».

Закордонні наукові (грантові) програми

Впродовж 20 січня – 20 лютого 2025 року професорка Руслана Шеретюк була учасницею наукової програми Ягеллонського університету для дослідників з Центральної і

Східної Європи – Стипендії Фонду імені Королеви Ядвіги. Науковий грант Ягеллонського університету, розрахований на 1 місяць, Руслана Шеретюк отримувала тричі: в 2022, 2023 і 2025 рр. Пошук і збір матеріалів проводився нею, зокрема, в Бібліотеці Ягеллонській, Головні бібліотеці Академії образотворчого мистецтва імені Яна Матейка в Кракові, бібліотеці Інституту Історії мистецтва Ягеллонського університету імені професора Леґа Каліновського, а також Національному архіві у Кракові, Архіві Польської Академії Наук і Архіві Польської провінції Піарів у Кракові. Результатом 3-місячної дослідницької роботи професорки РДГУ у Кракові (впродовж трьох років) стало написання 2-х монографій і близько 15-ти наукових публікацій [9].

Закордонні публікації

Впродовж 2019 – 2024 рр. викладачами кафедри ОДПМ РДГУ було опубліковано 5 статей у журналах, що індексуються наукометричними базами даних Scopus та/або Web of Science Core Collection. Зокрема, наукові студії Олени Власюк «Problems and prospects of the development of Ukrainian art (realities of martial law)» («Проблеми та перспективи розвитку українського мистецтва (реалії воєнного стану)») [21] та Ірини Локшук «Resilience and resistance: Ukrainian art under martial law» («Стійкість і опір: Українське мистецтво в умовах війни») розкривають особливості розвитку вітчизняного мистецтва в контексті російсько-української війни.

Водночас упродовж 2022 – 2024 рр. викладачі кафедри опублікували 6 статей у періодичних виданнях інших країн, що мають ISSN, а саме Польщі, Чехії, Італії та Болгарії: Власюк О., Романич М. «Використання арт-терапевтичних методів під час гурткової роботи з учнями» (Чехія) [4],

Шеретюк Р.М., Стоколос Н.Г. «Коронація Богородичних ікон як феномен європейської культури ранньомодерної доби» (Італія) [19], Шеретюк Р.М. «Мистецький акціонізм Болгарії крізь оптику російсько-української війни» (Болгарія) [18], Шеретюк Р.М. «Новітня іконографія українського мистецтва – Війна, Бог і Вітчизна» (Польща), Шеретюк Р.М. «Мистецькі рефлексії Віри Чернієнко» (Польща) [22], Шеретюк Р. «Тадеуш Кантор і війна» (Польща).

Закордонні науково-мистецькі проєкти

Перший практичний досвід участі викладачів і студентів кафедри ОДПМ РДГУ у міжнародних закордонних мистецьких проєктах датується далеким 2010 р. Тоді в рамках XXIV регіонального ярмарку «З мальованої скрині» (Польща, Ольштин, травень 2010 р.) студентка 3 курсу Юлія Поліщук разом із доценткою кафедри, вишивальницею Ярославою Степанівною Вернюк проводили творчі майстер-класи з вишивки та писанкарства для учнів місцевих шкіл [12, с. 149, 179-180].

*Доцентка Ярослава Вернюк і студентка кафедри ОДПМ РДГУ
Юлія Поліщук на майстер-класах в Ольштині (Республіка Польща).
2010.*

За останні роки участь викладачів і студентів кафедри ОДПМ РДГУ у міжнародних закордонних мистецько-наукових проєктах рясніє здобутками.

У березні 2021 р. викладачі і студенти кафедри ОДПМ РДГУ – професорка Руслана Шеретюк, доцентка Олена Власюк, викладачка Ярослава Гузь і магістр Павло Юрчук взяли участь у Міжнародному мистецько-науковому проєкті «Wdrażanie arteterapii z wykorzystaniem mediów cyfrowych, komunikacji zdalnej i metod e-learningowych w wybranych środowiskach edukacyjnych» («Впровадження арт-терапії з використанням цифрових медіа, дистанційної комунікації і е-лернінгових форм в окремих освітніх середовищах»). Його організатор – Вища професійна школа у Новому Сончі (Республіка Польща) [15].

Метою цього проєкту, який об'єднав представників Польщі, Словаччини, Данії, Греції, США, Австралії й України, було творче осмислення викликів пандемії COVID-19, художня візуалізація її впливу на життя людини. Презентовані на цьому міжнародному проєкті авторські роботи викладачів і студентів РДГУ, а саме «Пандемічна (не)свобода» (Руслана Шеретюк), «Pandemic-art-message» (Олена Власюк), «Санітайзер для Венери» (Ярослава Гузь), «Самоізоляція. Арт-пікнік» (Павло Юрчук) під різним кутом зору мистецьки інтерпретували реалії буття людини в умовах пандемії – її стан, відчуття, емоції, зокрема переживання гнітючої дійсності.

Живописне полотно магістра Павла Юрчука «Самоізоляція. Арт-пікнік» характеризується оригінальним мистецьким тлумаченням теми заборони вільного пересування людини в умовах пандемії як однієї з найдошкульніших тодішніх вимог карантину і самоізоляції. Саме за таких обставин зображений художник, який працює в закритому примі-

щенні. Художнє втілення ідейного задуму відбувається за рахунок специфічного фокусу автора, котрий візуалізує лише ноги митця, підлогу та фарби, які той використовує під час роботи. Отже, потенційний глядач позбавлений можливості побачити всю сцену в цілому, його гнітить й інтригує скутість, недосказаність у сюжеті твору. Саме таким художнім прийомом Павло Юрчук намагається передати пригніченість емоцій, сповнених важкого переживання людини, позбавленої можливості вільного пересування.

Павло Юрчук.
Самоізоляція.
Арт-нікнік

Руслана
Шеретюк.
Пандемічна
(не)свобода

Олена Власюк.
Pandemic-art-message

Ярослава Гузь.
Санітайзер для Венери

У квітні 2021 р. викладачі і студенти кафедри ОДПМ РДГУ взяли участь у Міжнародному мистецько-науковому проєкті «Z Nikiforem na Węgrzy – z Violą Berki do Polski» («З Никифором в Угорщину – з Віолою Беркі до Польщі»), присвяченому творчості видатних художників європейського наївного малярства – Никифора (Польща) і Віоли Беркі (Угорщина). Він відбувався під патронатом Міністерства культури та національної спадщини Республіки Польща [24].

У Міжнародній художній виставці «Obrazy inspirowane życiem i twórczością Nikifora i Violi Berki» як частині цього проєкту взяли участь автори з Польщі, Угорщини, Австрії, США, а також України, яку представили викладачі з РДГУ: професорка Руслана Шеретюк («Między sacrum a profanum» / «Між сакральним і профанним»), доцентка Олена Власюк («Lato na Łemkowszczyźnie» / «Літо на Лемківщині»), викладачка Ярослава Гузь («Fale pamięci starego miasta» / «Хвилі

пам'яті старого міста»), а також магістр Павло Юрчук («Cerkiew świętego Yurija we Włodzimierzu Wołyńskim (1898 – 2021 rr.)» / «Церква святого Юрія у Володимирі-Волинському (1898 – 2021 рр.)»).

Павло Юрчук.
Церква св. Юрія
у Володимирі-Волинському

Олена Власюк.
Літо на Лемківщині

Руслана Шеретюк.
Між сакральним
і профанним

Ярослава Гузь.
Хвили пам'яті старого міста

До слова, творчі роботи викладачів і студентів РДГУ були високо оцінені організаторами цієї Міжнародної художньої виставки. Одним зі свідчень цього стало те, що саме мистецький твір Олени Власюк «Літо на Лемківщині» прикрасив інтернет-сторінку одного з її співзасновників – Окружного Музею у місті Новий Сонч (Польща) [23].

Новітня широкомасштабна агресія російської федерації проти України – фокусна тема на багатьох світових майданчиках. Не виключенням стала й царина мистецтва. Вітчизняний сектор креативних індустрій активно долучився до безстрокової акції спротиву сучасній війні через різноманітні культурно-мистецькі практики. Її учасниками стали й викладачі, випускники, студенти кафедри ОДПМ РДГУ.

Ярослава Гузь. Весна в Україні

Ярослава Гузь. Поле вогню

З початку повномасштабної російсько-української війни старша викладачка кафедри ОДПМ РДГУ Ярослава Гузь є

активною учасницею міжнародних мистецьких проєктів на підтримку України: «For Ukraine: Art of Freedom» – виставки робіт українських художників в Schack Art Center Port Gardner (Сіетл, США), виставки-бенефісу «Мистецтво для України» (Крінс, Швейцарія), благодійної виставки «Врятуйте нас!» в галереї Kunstwerk.Art (Фарель, Німеччина), «Мистецтво нового калібру» (російсько-українська війна, 2014-2022. Рефлексії) (Рівне, Україна), 4-го міжнародного фестивалю сучасного колажу KAOS Festival (Крань, Словенія), благодійної виставки «Генезис буття» (Genesis of Being) (Берлін, Німеччина).

Зокрема, влітку 2022 р. старша викладачка Ярослава Гузь стала учасницею Міжнародної виставки-бенефісу «Мистецтво для України». В арт-кімнаті GLOKAL (Крінс, Швейцарія) відбулося офіційне представлення творчості українських художників, котрі від початку повномасштабної російсько-української війни активно працюють на мистецькому фронті. Молода рівненська мисткиня подала на цю міжнародну виставку дві свої роботи, а саме «Spring in Ukraine / Весна в Україні» і «Поле вогню» [13].

5 вересня 2022 р. у бібліотеці Культурного Центру Ахйо в місті Тохмаярві (Фінляндія) відбулося відкриття художньої виставки «Посеред ніде». Авторка представлених на ній робіт – рівненська мисткиня Наталія Дейнека, випускниця кафедри ОДПМ РДГУ (2016 р.). На ній експонувалося 17 робіт, виконаних на полотні та склі. Зазвичай ця художниця пише пейзажі, намагаючись надати краєвидам тепло і світло життя. Однак нині, в умовах воєнного стану, коли темрява над Україною згустилася, її роботи теж змінилися... «Але, чим темніша ніч – тим яскравіші зірки», – стверджує своїм пензлем художниця [3].

У вересні 2022 р. у роботі II Міжнародного мистецько-наукового симпозіуму «Мистецтво і Життя» («Art and Life») взяла участь докторка історичних наук, професорка кафедри ОДПМ РДГУ Руслана Шеретюк. Його організатори – Інститут мистецтв Жешувського університету (Республіка Польща) і художня агенція «Wela Art Gallery» (Франція). На цьому закордонному форумі митці і мистецтвознавці з Польщі, Бразилії, Угорщини, Франції, Словаччини, України, Фінляндії, Італії, Японії, Швейцарії та Іспанії презентували свої художні твори та наукові виклади. Україну представляла викладачка РДГУ з доповіддю «Війна, Бог і Батьківщина – новітня іконографія українського мистецтва». У ній йшлося про твори українського мистецтва періоду російсько-української війни, що є не лише реакцією вітчизняних митців на російську агресію, але й візуальною фіксацією суспільної свідомості українського народу, виявом осмислення та переосмислення ним в умовах війни базових національних цінностей та ідей [13].

Яскравим прикладом українського світоглядного опору російському збройному нападу, своєрідним способом протистояння йому є реалізація молодіжного проєкту «Душа моя – Україна» в публічному культурно-мистецькому просторі міста Люблін (Республіка Польща), активною учасницею якого стала студентка 4 курсу кафедри ОДПМ РДГУ Яна Мечкало.

Місія цього творчого проєкту визначена наступним чином: «Душа моя – Україна» має на меті об'єднати молодь, яка прагне підтримати Україну в складний період її історії. Ми віримо, що мистецтво має силу з'єднати серця та душі людей, тому використовуємо його як інструмент, щоб нагадати світові про війну в Україні та підтримку її майбутнього» [5].

Яна Мечкало взяла участь у Великому Пленері міста Люблін (Республіка Польща), а згодом – й у підсумковій пленерній виставці, яка тривала впродовж 7–21 липня 2023 р. Уже в серпні 2023 р. Яна Мечкало стала однією з учасниць виставки у Любліні, зініційованої й організованої мистецьким об'єднанням «Душа моя – Україна», приуроченої до Дня Незалежності України.

Упродовж 2022 – 2023 навчального року двома академічними освітніми закладами Польщі, а саме Академією прикладних наук у Новому Сончі й Інститутом образотворчого мистецтва Жешувського університету, було реалізовано масштабний міжнародний мистецько-науковий проєкт «Кантор. Треба бути...», присвячений творчості видатного польського театрального режисера і художника другої половини ХХ ст. Тадеуша Кантора (1915 – 1990). На запрошення його організаторів відгукнулися фахівці з Польщі, Австрії, Італії, Іспанії, США, України, Латвії, Франції і Словаччини. Україну в цьому міжнародному івенті представляли викладачі кафедри ОДПМ РДГУ. Так, учасницею міжнародної художньої виставки, де були презентовані 119 робіт авторів з різних країн світу, стала старша викладачка Ярослава Гузь (цифровий колаж «Ритмічний акт насильства»). У підготовці наукової монографії як складової цього міжнародного проєкту взяла участь професорка Руслана Шеретюк (доповідь «Тадеуш Кантор і війна»). У роботах викладачів з РДГУ мистецько-наукові інтерпретації творчості Тадеуша Кантора реалізовані крізь призму подій новітньої російсько-української війни [8].

Отже, за сучасних умов участь викладачів, випускників і студентів кафедри ОДПМ РДГУ у міжнародних мистецько-наукових проєктах є одним із інструментів привернення уваги світової громадськості до російсько-української війни та її повсякчасної актуалізації.

*Академічна мобільність викладачів і студентів
кафедри ОДПМ РДГУ*

Академічна мобільність – це можливість учасників освітнього процесу навчатися, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами. В даному випадку мова піде про закордонну академічну мобільність викладачів і студентів кафедри ОДПМ РДГУ.

У квітні 2019 р. учасницею Міжнародної програми академічної мобільності викладачів ERASMUS+ стала докторка історичних наук, професорка кафедри Руслана Шеретюк. У рамках реалізації цієї програми викладачка проходила науково-педагогічне стажування на базі факультету мистецтва Жешувського університету. Під час нього відбулися: низка ділових зустрічей з керівником відділу міжнародних відносин Жешувського університету пані Люциною Кустра-Клечек і координатором стажування пані Агнешкою Лех-Біньчицькою; знайомство з керівництвом і викладачами факультету мистецтва Жешувського університету; ділове спілкування із заступником декана факультету мистецтва Жешувського університету Магдаленою Ухман; зустріч із керівником Центру сучасного сакрального мистецтва пані Гражиною Рибою; ознайомлення з матеріально-технічним забезпеченням навчально-виховного процесу польського ЗВО (огляд навчальних аудиторій і майстерень); ознайомлення зі структурою та змістовим наповненням навчально-методичного супроводу дисциплін, що викладаються у вузах Польщі – силабусом; відвідання теоретичних і практичних занять польських колег, зокрема, таких навчальних дисциплін, як «Історія мистецтва», «Теорія мистецтва», «Аналіз сучасного мистецтва», «Основи професійної графіки», «Візуальні структури», «Фотографія»,

«Скульптура», «Графічний друк»; спілкування зі студентами факультету мистецтва Жешувського університету; відвідання художньої галереї факультету мистецтва, огляд виставки, присвяченої мистецькій спадщині Фріди Кало; робота в університетській бібліотеці [1].

Вихованці кафедри ОДПМ РДГУ також неодноразово ставали учасниками закордонних програм академічної мобільності студентів. Зокрема, вона уможливорюється і забезпечується угодою про співробітництво і ЗВО-партнерство, укладеною між Рівненським державним гуманітарним університетом і Університетом Гуманістично-Природничим імені Яна Длугоша в Ченстохові (Республіка Польща).

Основними завданнями академічної мобільності здобувачів вищої освіти є:

- підвищення рівня теоретичної та практичної підготовки, проведення досліджень з використанням сучасного обладнання й технологій, опанування новітніх методів дослідження, набуття досвіду проведення науково-дослідної роботи та впровадження її результатів;
- набуття професійного досвіду під час проходження навчальних та виробничих практик;
- можливість одночасного отримання здобувачем вищої освіти двох документів про вищу освіту з додатками встановленого у закладах вищої освіти – партнерах зразка та інформацією про існуючу в них систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти;
- підвищення рівня володіння іноземними мовами;
- посилення інтеграції освіти та науки, розвиток подальших наукових досліджень, поглиблення знань національних культур інших країн, а також поширення знань про мову, культуру, освіту та науку України;

- підтримка соціальних, економічних, культурних, політичних взаємовідносин та зв'язків з іншими країнами.

Взимку 2020 р. слухачами напряму «Художня освіта в галузі образотворчого мистецтва» факультету мистецтв Жешувського університету стали студенти 3-го курсу спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» художньо-педагогічного факультету РДГУ Федюра Марія і Савонік Юлія.

Восени 2021 р. слухачами напряму «Художня освіта в галузі образотворчого мистецтва» факультету мистецтв Жешувського університету стали студенти спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» художньо-педагогічного факультету РДГУ Снаговська Олександра (5 курс) і Самчук Олександра (3 курс).

У 2023 р. учасниками програми міжнародної академічної мобільності стали студенти Булавіна Валентина (2 курс) та Коберська Вікторія (2 курс) спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» РДГУ, які три місяці навчались в Інституті мистецтв Університету імені Яна Длугоша в Ченстохові [2].

В 2024/2025 н. р. вихованка кафедри ОДПМ, студентка 3 курсу Вікторія Коберська продовжила своє навчання на кафедрі живопису факультету мистецтв Університету імені Яна Длугоша в Ченстохові. Опанування низки навчальних предметів, зокрема таких, як «Анатомія руху», «Архітектурний живопис», «Технології живопису», «Створення цифрових зображень і анімація» уможливили набуття нею нових знань і умінь, сприяли розвитку інноваційного мислення студентки, її креативності, гнучкості, уміння комунікувати з викладачами і студентами закордонного закладу вищої освіти, зрештою, стали важливою складовою формування її професійної компетентності.

*Закордонне підвищення кваліфікації викладачів
кафедри ОДПМ РДГУ*

Вдосконалення професійної майстерності викладачів кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва РДГУ відбувається шляхом поглиблення і розширення фахової і науково-методичної компетентності, вивчення міжнародного досвіду та оволодіння європейськими методами викладання мистецьких дисциплін під час проходження закордонних науково-педагогічних стажувань. Вони передбачають: ознайомлення з плануванням та організацією навчально-виховного процесу закордонного ЗВО, ознайомлення з навчально-методичним забезпеченням мистецьких дисциплін та вивчення європейських вимог до формування та оформлення методичних матеріалів, відвідання теоретичних і практичних занять, вивчення досвіду викладачів закордонного ЗВО, роботу в бібліотеці, участь в наукових і методичних семінарах, мистецьких виставках і проєктах тощо.

Кандидат педагогічних наук, професор Олександр Сташук проходив науково-педагогічне та творче стажування на базі низки авторитетних закордонних художніх установ, зокрема: Страсбургського університету (Франція, 2008 р.), Білоруської державної академії мистецтв (Білорусь, 2009 р.).

В 2018 р. професор Олександр Сташук, а також доценти Олена Власюк і Любов Крайлюк пройшли міжнародне стажування на факультеті мистецтв Університету Гуманістично-Природничого імені Яна Длугоша в Ченстохові (Республіка Польща).

В 2018 р. пройшла закордонне науково-педагогічне стажування й доктор історичних наук, професор Руслана Шеретюк. Воно відбулося на базі Інституту образотворчого мистецтва Університету Яна Кохановського у місті Кельце (Республіка Польща).

Впродовж 15 листопада 2023 р. – 30 квітня 2024 р. на базі Інституту мистецтв Жешувського університету відбулося міжнародне науково-педагогічне підвищення кваліфікації викладачів кафедри ОДПМ РДГУ: Олени Власюк, Ярослави Вернюк, Миколи Ганжі, Ярослави Гузь, Любові Крайлюк, Олександра Сташука, Іванни Токар, Віри Чернієнко і Руслани Шеретюк.

У межах цього міжнародного стажування 23-26 березня 2024 р. відбулася робоча поїздка низки викладачів кафедри до Жешувського університету. Вони мали можливість ґрунтовно ознайомитися з функціонуванням відділів Інституту мистецтв Жешувського університету, специфікою методів та форм проведення занять з мистецьких дисциплін, а також інноваційними дидактичними підходами професорсько-викладацького складу польського закладу вищої освіти. Водночас викладачі кафедри ОДПМ РДГУ відвідали низку креативних виставок та презентацій у галереях міста Жешува.

Крім того, у межах робочої поїздки до Польщі, викладачі кафедри ОДПМ РДГУ, а саме Олена Власюк, Олександр Сташук, Ярослава Гузь, Ярослава Вернюк, Любові Крайлюк, Іванна Токар і Віра Чернієнко представили власні творчі напрацювання на міжнародній виставці під назвою «Український космос». Художня виставка митців з Рівного презентувала вітчизняні культурно-мистецькі практики у соціокультурній динаміці сьогодення, зокрема, українську дійсність в умовах російсько-української війни. Її відкриття відбулося в одній із виставкових локацій Жешувського університету й викликало неабиякий інтерес польської освітянської спільноти [7].

Водночас у межах закордонного підвищення кваліфікації викладачів РДГУ у Жешуві впродовж 15 листопада 2023 р. –

30 квітня 2024 р. професорка Руслана Шеретюк взяла участь в міжнародному проєкті з арт-терапії «Я – мій портрет. Яким ти себе бачиш?» (Куратор: доктор Анна Стеліга). Завдання викладачки полягало в проведенні польового дослідження на базі РДГУ. У ньому взяли участь 50 респондентів: спеціальності 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво) – 4, спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво) – 4, спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація – 27, спеціальності 026 Сценічне мистецтво – 9, спеціальності 028 Менеджмент соціокультурної діяльності – 6.

Кожному учаснику пропонувалося виконати проєкційний малюнок: розфарбувати на власний розсуд схематичну фігуру людини, уявивши, що це його власне тіло: відповідними кольорами – ті частини тіла, які подобаються учаснику в собі, й іншими – ті частини тіла, які не дуже подобаються, або ж вони викликають певні зауваги. Як відомо, за цією методикою фахівці з арт-терапії з'ясовують, які кольори асоціюються з позитивними емоціями людини, а які – з негативними. За результатами проведеного дослідження Руслана Шеретюк підготувала 2 публікації [20].

Отже, міжнародне стажування викладачів РДГУ у Жешувському університету сприяло налагодженню тісних творчих та професійних контактів з польськими колегами, розширенню співпраці в рамках подальших міжнародних проєктів.

У вересні – жовтні 2024 р. викладачі кафедри ОДПМ взяли участь у міжнародному науково-мистецькому проєкті «Міжнародний пленер Łemkowszczyzna – Лемковина», який проходив у польському містечку Гладишев. Цей арт-захід об'єднав художників з різних країн, які мали можливість

творити в атмосфері неповторної лемківської культури. Ярослава Гузь, Наталія Антонюк-Коберська, Віра Чернієнко, Іванна Токар, Любов Крайлюк, Олександр Сташук, Ірина Локшук, Олена Власюк створили низку художніх робіт, які відображають красу лемківського краю, його історію, а також проблематику збереження культурної спадщини. За результатами пленеру було видано каталог міжнародної виставки [14].

Впродовж 1 – 24 жовтня 2024 р. викладачі кафедри ОДПМ РДГУ Іванна Токар, Ярослава Гузь, Віра Чернієнко і Любов Крайлюк пройшли закордонне стажування в рамках Творчої резиденції, яка проводилася завдяки співпраці з @Polska акція humanitarna (PAH). Захід мав на меті дослідження простору польсько-українських стосунків засобами візуальних практик та набуття досвіду міжнародної мистецької комунікації. Художні роботи викладачок РДГУ, створені ними під час мистецької резиденції, були представлені на виставці «Нашарування», яка відкрилася 18 жовтня 2024 р. у бібліотеці Народного дому в Перемишлі [6].

Висновки. Міжнародна діяльність кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука Рівненського державного гуманітарного університету спрямована на налагодження співпраці з навчальними закладами різних європейських країн, зокрема, Республіки Польща, вивчення та імплементацію кращого закордонного досвіду навчально-методичної, науково-дослідної і творчої роботи в освітній процес РДГУ, інтеграцію наукових і творчих напрацювань викладачів кафедри у європейський культурно-мистецький простір, а також динамізацію академічної мобільності викладачів і студентів.

Основними векторами міжнародної діяльності кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені

Степана Шевчука Рівненського державного гуманітарного університету є: участь у закордонних наукових конференціях і наукових (грантових) програмах, публікації у закордонних наукових виданнях, участь у закордонних мистецьких проектах, проходження закордонних підвищень кваліфікації і стажувань, а також академічна мобільність.

Численні вагомі напрацювання і здобутки кафедри ОДПМ РДГУ засвідчують динамічний поступ її міжнародної діяльності, зростаючу комунікацію із закордонними закладами вищої освіти. Показово, що її учасниками є не лише представники професорсько-викладацького складу, але й студенти, що відкриває нові перспективи їх професійного зростання.

Список використаних джерел

1. Академічна мобільність викладачів кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва РДГУ. URL: <https://hudped.rshu.edu.ua/2020/11/24/>
2. Академічна мобільність студентів кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва РДГУ. URL: <https://hudped.rshu.edu.ua/2020/11/24/>
3. Виставка полотен випускниці кафедри ОДПМ у Фінляндії. URL: <https://hudped.rshu.edu.ua/2022/09/09/>
4. Власюк О.П., Романич М.В. Використання арт-терапевтичних методів під час гурткової роботи з учнями. *Multidisciplinárni mezinárodní vědecký magazín "Věda a perspektivy"*. 2024. N 6 (37). S. 170-179.
5. Душа моя – Україна. Місія. URL: <https://dusha-project.com/ua>
6. Міжнародна виставка «Нашарування», Польща (Перемисьль, 2024). URL: <https://hudped.rshu.edu.ua/2024/10/24/7274/>
7. Міжнародне стажування викладачів кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука. URL: <https://hudped.rshu.edu.ua/2024/03/28/>

8. Міжнародний науково-мистецький проєкт. URL: <https://hudped.rshu.edu.ua/2023/06/15/>
9. Наукова програма Ягеллонського університету. URL: <https://hudped.rshu.edu.ua/2025/02/25/>
10. Образотворчість: від витоків до сьогодення: Ювілейне видання до 30-ліття кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. Рівне: Відділ інформаційного та мережевого забезпечення РДГУ, 2022. 40 с.
11. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022 – 2032 роки. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2022/04/15/VO.plan.2022-2032/Stratehiya.rozv.VO-23.02.22.pdf>
12. Творчістю й наукою утверджуєм / Упор. С. І. Шевчук. Рівне: Волинські обереги, 2013. 204 с.
13. У скарбницю Перемоги: участь викладачів кафедри ОДПМ РДГУ в міжнародних науково-мистецьких проєктах. URL: <https://hudped.rshu.edu.ua/2022/09/07/>
14. Участь викладачів кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука у науково-мистецькому проєкті «Міжнародний пленер Lemkowszczyzna – Лемковина». URL: <https://hudped.rshu.edu.ua/2025/01/13/>
15. Участь у Міжнародному мистецькому проєкті. URL: <https://hudped.rshu.edu.ua/2021/10/06/>
16. Шеретюк Р. М. Участь студентів мистецьких спеціальностей у творчих конкурсах і проєктах як один із інструментів формування soft skills (на прикладі досвіду кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету). *Modern art education: theoretical – practical discourse: Scientific monograph*. Riga, Latvia: Baltija Publishihg, 2023. S. 358–372.
17. Шеретюк Р. Торуюмо шлях креативності, самобутності, професіоналізму (Творчі здобутки студентів кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука Рівненського державного гуманітарного університету). Рівне: Відділ інформаційного та мережевого забезпечення РДГУ, 2024. 42 с.

18. Шеретюк Р.М. Мистецький акціонізм Болгарії крізь оптику російсько-української війни. *Ukraine, Bulgaria, EU: economic, financial, technical and social development trends: materials VIII International Scientific and Practical Conference (Burgas, Bulgaria, July 1-2, 2024)*. Burgas: Avangard Prima, 2024. Р. 124-126.
19. Шеретюк Р.М., Стоколос Н.Г. Коронація Богородичних ікон як феномен європейської культури ранньомодерної доби. *Почаївський феномен: Василіянський монастир Успіння Пресвятої Богородиці в історії і культурі України*. Збірник матеріалів міжнародної наукової конференції, яка відбулася в Зарваниці 29–30 вересня 2023 року, з нагоди 250-ліття коронації папськими коронами почаївської ікони Божої Матері з Ісусом [= *Записки Чину святого Василя Великого*, Серія 2, Секція 2, т. 16 (22)]/ заг. і наук. редакція Володимира Мороза. Рим – Львів : Місіонер, 2024. С. 419-436.
20. Шеретюк Р.М. Колірна перцепція сучасної молоді України в контексті глобальних викликів сьогодення (за матеріалами міжнародного дослідження з арт-терапії). *Life on the cutting edge: Science. Libraries. Society (Життя на вістрі: Наука. Бібліотеки. Суспільство)*. Scientific Monograph (Колективна монографія). Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2025. С. 331-343.
21. Mosendz O., Vlasjuk O. Problems and prospects of the development of Ukrainian art (realities of martial law). *Amazonia Investiga*. 2022. Vol. 11 (58). Р. 74-83.
22. Sheretiuk R. Refleksje artystyczne Wiry Chernijenko. *WARSTWY: Rocznik Instytutu Sztuk Pięknych Uniwersytetu Rzeszowskiego*. 2022. Nr 5. S. 74-79.
23. Wystawa prac inspirowanych życiem i twórczością Nikifora i Violi Berki. *Muzeum okręgowe w Nowym Sączu. Instytucja kultury województwa Małopolskiego*. URL: https://muzeum.sacz.pl/strony_wystawy/wystawa-prac-inspirowanych-zyciem-i-tworczoscia-nikifora-i-violi-berki/
24. Z Nikiforem na Węgry – z Violą Berki do Polski. *Muzeum okręgowe w Nowym Sączu. Instytucja kultury województwa Małopolskiego*. URL: <http://www.nikiforberki.pl/>

Наукове видання

Авторський колектив:

Антонюк-Коберська Н.М., Вернюк Я.С., Власюк О.П., Ганжа М.В.,
Гузь Я.В., Крайлюк Л.В., Локшук І.М., Русак О.Л., Сташук О.А.,
Токар І.В., Чернієнко В.А., Шеретюк Р.М.

**ПРОФЕСІЙНА МИСТЕЦЬКА ОСВІТА РІВНЕНЩИНИ:
персоналії, технології, виклики сьогодення**

Монографія

Матеріали подано в авторській редакції

Технічний редактор
Віталій Власюк

Підписано до друку 05.05.2025 р. Формат 60х84 1/16.

Папір офсетний. Гарнітура «PT Serif». Друк цифр.

Ум. друк. арк. 13,72. Наклад 100 пр. Зам. 30.

Видавництво «Волинські обереги».

33028 м. Рівне, вул. 16 Липня, 38; тел./факс: (0362) 62-03-97;

e-mail: oberegi97@ukr.net

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта видавничої справи
ДК № 270 від 07.12.2000 р.

Надруковано в друкарні видавництва «Волинські обереги».